

Ert datum:
2023-05-15

Datum:
2023-09-14

Er ref:
Fi2023/01601

Diarienummer:
UHM-2023-0103

Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet:

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia

fi.ofa.dof.remiss@regeringskansliet.se

Promemorian Behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om en gemensam digital ingång

Upphandlingsmyndigheten har getts möjlighet att yttra sig över Promemorian *Behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om en gemensam digital ingång*.

Upphandlingsmyndigheten har det samlade ansvaret för att utveckla, förvalta och stödja den upphandling som genomförs av upphandlande organisationer. Vi ska verka för en rättssäker, effektiv och socialt och miljömässigt hållbar upphandling till nytta för medborgarna och näringslivets utveckling.

Vad gäller den remitterade promemorian så har Upphandlingsmyndigheten deltagit i arbetet med att genomföra EU:s förordning om en gemensam digital ingång¹ ("SDG-förordningen") sedan hösten 2019. Upphandlingsmyndigheten var dock inte remissinstans när förslaget till SDG-förordning remitterades år 2017. I juni 2021 lämnade vi även ett remissvar² över promemorian *Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång*.

Den nu remitterade promemorian

I den nu remitterade promemorian föreslås ändringar av vissa bestämmelser i lagen (2022:126) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012.

² Upphandlingsmyndighetens remissvar den 21 juni 2021 [Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital inqång \(promemoria från Infrastrukturdepartementet\)](#), dnr UHM-2021-0085.

Ert datum:
2023-05-15

Datum:
2023-09-14

Er ref:
Fi2023/01601

Diarienummer:
UHM-2023-0103

digital ingång och förordningen (2022:127) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång. Ändringarna innebär att regeringen inte längre ska bestämma vilka myndigheter som ska vara behöriga myndigheter enligt SDG-förordningen. Detta innebär att det blir upp till varje myndighet och enskilt organ att själv identifiera sig som behörig myndighet enligt EU-förordningen.

Upphandlingsmyndighetens synpunkter

Upphandlingsmyndigheten tillstyrker förslaget men vill anföra följande.

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att Sveriges decentraliserade förvaltningsmodell uppenbarligen medför utmaningar med genomförandet av SDG-förordningen avseende aspekter eller områden som berör en rad olika myndigheter eller förvaltningsnivåer. Detta gäller i synnerhet inom upphandlingsområdet, som i princip berör hela den offentliga förvaltningen. Såsom Upphandlingsmyndigheten tidigare har anført så ligger en grundläggande utmaning med genomförandet av SDG-förordningen på upphandlingsområdet i att det i Sverige – till skillnad från i princip samtliga övriga medlemsstater – inte har en nationell annonsdatabas för publicering av upphandlingsannonser.³

Upphandlingar som omfattas av den unionsrättsliga regleringen ("direktivstyrd upphandling") ska i och för sig annonseras i den europeiska databasen *Tenders Electronic Daily* (TED). I praktiken görs detta genom att de olika upphandlingsplattformar som upphandlande organisationer använder skickar annonsen till TED. I Sverige gäller dock att annonser avseende upphandlingar som inte ska publiceras i TED ska publiceras i en annonsdatabas som är registrerad enligt lagen (2019:668) om upphandlingsstatistik (se bl.a. 19 kap. 8 § lagen [2016:1145] om offentlig upphandling). Detta innebär att det i Sverige – till skillnad från i de flesta övriga medlemsstater – inte finns *en* central myndighet som ansvarar för *en* nationell annonsdatabas eller upphandlingsplattform och därmed i egenskap av "behörig myndighet" kan ställa krav på att upphandlingsförfaranden som annonseras där genomförs på de villkor som anges i SDG-förordningen. Det är givetvis troligt att unionslagstiftaren vid utarbetandet av SDG-förordningen inte varit förtrogen med den svenska ordningen på detta område. Det medför sannolikt även ett omfattande utvecklings- och anpassningsarbete för leverantörerna av dessa plattformar för att anpassa dessa till det tekniska systemet.

Utformningen av SDG-förordningen innebär att många av bestämmelserna, särskilt bestämmelserna om gränsöverskridande tillgång till onlineförfaranden i artikel 13, i praktiken riktar sig till samtliga de upphandlande organisationer som genomför upphandlingar som omfattas av de två EU-upphandlingsdirektiv som förordningen hänvisar till (se bl.a. artikel 1.1.b och artikel 14.1 i SDG-förordningen).⁴

³ Se bl.a. promemorian *EU:s nya förordning om upphandlingsannonser* (Fi2023/01171) s. 19–21.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG, "LOU-direktivet", och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG, "LUF-direktivet".

Ert datum:
2023-05-15

Datum:
2023-09-14

Er ref:
Fi2023/01601

Diarienummer:
UHM-2023-0103

Upphandlingsmyndigheten tolkar SDG-förordningen som att ansvaret för att säkerställa att upphandlingsförfaranden från den 12 december 2023 genomförs i överensstämmelse med förordningen i praktiken faller på de upphandlande organisationerna – och inte på en eller ett fåtal myndigheter eller enskilda organ. Detta gäller även inrättandet av det tekniska systemet för automatiskt gränsöverskridande utbyte av bevis, något som måste beaktas i det arbete som genomförs av den utredare som ska utreda och lämna förslag på kompletterande bestämmelser med anledning av införandet av det tekniska systemet för automatiskt gränsöverskridande utbyte av bevis enligt SDG-förordningen.⁵

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att över 1000 upphandlande organisationer i Sverige årligen genomför över 17 000 annonserade upphandlingar. Drygt hälften av dessa omfattas av EU:s upphandlingsdirektiv.⁶ Det genomförs således en mycket stor mängd upphandlingsförfaranden varje år av en mycket vid krets av upphandlande organisationer. Frågan uppkommer därmed om *samtliga* organisationer som genomför upphandlingar enligt de direktiv som SDG-förordningen hänvisar till är att betrakta som behöriga myndigheter. Detta skulle sannolikt göra frågan om vilka myndigheter eller organ inom EU som är att betrakta som behöriga myndigheter enligt SDG-förordningen överflödigt eftersom det är högst sannolikt att *samtliga* sådana aktörer uppfyller kriterierna för att utgöra upphandlande myndigheter eller enheter enligt upphandlingsdirektiven. Det framgår emellertid av definitionen av ”behörig myndighet” i SDG-förordningen att en myndighet eller ett organ ska ha ett *specifikt* ansvar för information eller förfaranden för att utgöra en behörig myndighet (se artikel 3.4). Frågan om vilken eller vilka aktörer i Sverige som utgör sådana behöriga myndigheter hänger dock samman med hur kraven enligt SDG-förordningen ska tolkas inom upphandlingsområdet. Upphandlingsmyndigheten uppfattar att denna situation skiljer sig från förhållandena inom flera andra områden som omfattas av SDG-förordningen, där det är mer tydligt att endast en eller ett fåtal myndigheter eller andra aktörer utgör behöriga myndigheter.

Med detta sagt har Upphandlingsmyndigheten preliminärt och förenklat gjort bedömningen att skyldigheterna att ge gränsöverskridande tillgång till förfaranden online enligt artikel 13 i SDG-förordningen antingen redan följer av upphandlingsdirektiven, eller så reglerar dessa direktiv samma aspekt på ett avvikande sätt vilket har företräde framför regleringen i SDG-förordningen (enligt artikel 1.2). Det är dock möjligt att svenska upphandlande organisationer, kommissionen eller behöriga myndigheter i andra medlemsstater gör en annan bedömning i detta avseende.

Vad gäller inrättandet av det tekniska systemet för gränsöverskridande automatiskt utbyte av bevis och tillämpning av engångsprincipen enligt artikel 14 i SDG-förordningen har såvitt Upphandlingsmyndigheten erfar området upphandling

⁵ Finansdepartementet, *Uppdrag att utreda och lämna förslag på kompletterande bestämmelser med anledning av den svenska anslutningen till EU:s tekniska system för gränsöverskridande utbyte av bevis*, bilaga till protokoll den 13 juni 2023, § 5, Fi2023/01994.

⁶ Se <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/statistik/upphandlingsstatistik/statistik-om-annonserade-upphandlingar-i-sverige-2022/i-nio-av-tio-upphandlingar-2022-tillampas-lou/>

Ert datum:
2023-05-15

Datum:
2023-09-14

Er ref:
Fi2023/01601

Diarienummer:
UHM-2023-0103

nedprioriterats i det pågående arbetet, som dessutom är klart försenat. Upphandlingsmyndigheten noterar vidare att den nyligen avslutade Leverantörskontrollsutredningen föreslagit att Bolagsverket ges i uppdrag att inrätta ett nytt system för samordnad registerkontroll på upphandlingsområdet.⁷ Utredningen föreslår att detta system för samordnad registerkontroll även ska vara tillämpligt vid utbyte av bevis för förfaranden som anges i LOU- och LUF-direktiven (se även 2 § punkt 6 i utredningens förslag till förordning om samordnad registerkontroll i samband med upphandling).⁸ Upphandlingsmyndigheten avser samarbeta med såväl DIGG som med Bolagsverket (om myndigheten ges ovan föreslaget uppdrag) vad gäller genomförandet av denna del av SDG-förordningen, men konstaterar att systemet under alla förhållanden inte kommer att vara genomfört till den 12 december 2023.

Generaldirektör Inger Ek har beslutat i detta ärende. Juristen Henrik Grönberg har varit föredragande. I handläggningen har även enhetscheferna Sofia Mårtensson och Sofia Tullberg deltagit.

Inger Ek

Henrik Grönberg

⁷ En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter (SOU 2023:43).

⁸ Idem s. 196.